

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
การสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

วิชา ENE 325 Electromagnetic fields and waves

ภาควิชา วศ.อิเล็กทรอนิกส์ฯ ปีที่ 3 ปกติ

สอบ วันพุธที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2555

เวลา 13.00-16.00 น.

คำเตือน

1. ข้อสอบวิชานี้มี 5 ข้อ 10 หน้า (รวมใบปะหน้า)
2. ให้ทำทุกข้อลงในข้อสอบ
3. ไม่อนุญาตให้นำเอกสารประกอบการเรียนเข้าห้องสอบ
4. อนุญาตให้ใช้เครื่องคำนวณได้
5. ให้เขียนชื่อ-นามสกุล และเลขประจำตัวลงในข้อสอบทุกหน้า

เมื่อนักศึกษาทำข้อสอบเสร็จ ต้องยกมือบอกกรรมการคุมสอบ
เพื่อขออนุญาตออกนอกห้องสอบ
ห้ามนักศึกษานำข้อสอบและกระดาษคำตอบออกนอกห้องสอบ

นักศึกษาซึ่งทุจริตในการสอบ อาจถูกพิจารณาโทษสูงสุดให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

ชื่อ-สกุล.....รหัสประจำตัว.....

อาจารย์ราชวดี ศิลาพันธ์

ผู้ออกข้อสอบ

โทร. 02-470- 9062

ข้อสอบนี้ได้ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการประจำภาควิชาแล้ว

ผศ.ดร.วุฒิชัย อัสวินชัยโชติ

หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

Magnetostatics

1. Ampere's law: $\oint \vec{H} \cdot d\vec{l} = I$
2. Magnetic flux density, B และ Magnetic field intensity, H : $\vec{B} = \mu \vec{H}$ Tesla
3. Magnetic permeability $\mu = \mu_r \mu_0$

Force on the uniform current carrying conductor

1. $\vec{F} = I \vec{L} \times \vec{B}$ N
- โดยที่ I = กระแส (A)
 $\vec{L}$ = ความยาวของตัวนำ (m)

Magnetic boundary conditions:

1. สำหรับองค์ประกอบตั้งฉาก $B_{n1} = B_{n2}$
2. สำหรับองค์ประกอบขนาน $(\vec{H}_1 - \vec{H}_2) \times \hat{a}_{n12} = \vec{K}$ โดยที่ $\hat{a}_{n12}$ = เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่พุ่งตั้งฉากจากตัวกลาง 1 ไปยังตัวกลาง 2 และ $\vec{K}$ = ความหนาแน่นกระแสที่รอยต่อ (A/m)

Dynamic fields

จาก Faraday's law: $emf = -\frac{d\phi}{dt}$

1. Transformer emf: $emf = -\int \frac{\partial \vec{B}}{\partial t} \cdot d\vec{S}$ V
2. Motional emf: $emf = \oint (\vec{v} \times \vec{B}) \cdot d\vec{l}$ V
3. Total emf: $emf = -\int \frac{\partial \vec{B}}{\partial t} \cdot d\vec{S} + \oint (\vec{v} \times \vec{B}) \cdot d\vec{l}$ V

Uniform Plane Wave

1. ตัวอย่างรูปแบบของคลื่นเดินทางในทิศ $\hat{a}_z$ และสนามไฟฟ้าอยู่ในทิศ $\hat{a}_x$ ในตัวกลางใดๆ:

ขณะเวลาใดๆ (Instantaneous form) $\vec{E}(z, t) = E_0 e^{-\alpha z} \cos(\omega t - \beta z) \hat{a}_x$ V/m

เฟสเซอร์ (Phasor) $\vec{E}(z) = E_0 e^{-\alpha z} e^{-j\beta z} \hat{a}_x$ V/m
2. คุณสมบัติของคลื่นในตัวกลางที่ไม่มีการสูญเสีย
  - 2.1 ค่าคงที่การลดทอน $\alpha = 0$ Np/m
  - 2.2 ค่าคงที่ของเฟส $\beta = \omega \sqrt{\mu \epsilon}$ rad/m
  - 2.3 ความยาวคลื่น $\lambda = \frac{2\pi}{\beta}$ m
  - 2.4 ความเร็วเฟสของคลื่น $v_p = \frac{\omega}{\beta}$ m/s
  - 2.5 ความต้านทานของคลื่น $\eta = \sqrt{\frac{\mu}{\epsilon}}$ Ω

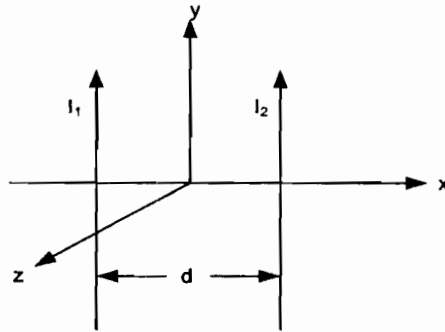
3. ความสัมพันธ์ระหว่าง $\vec{E}$ (V/m) และ $\vec{H}$ (A/m), $\vec{H} = \frac{1}{\eta} \hat{a}_\rho \times \vec{E}$; $\hat{a}_\rho$ = ทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น

ค่าคงที่

$$\epsilon_0 = 8.854 \times 10^{-12} \text{ F/m}$$

$$\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ H/m}$$

1. Ampere's law and Magnetic force: เส้นลวดนำกระแสความยาวเท่ากันจำนวน 2 เส้นดั่งรูป เส้นที่ 1 นำกระแส $I_1 = I_0 \cos \omega t$ A เส้นที่ 2 นำกระแส $I_2 = I_0 \cos(\omega t - \frac{\pi}{2})$ A กำหนดให้กระแสทั้ง 2 เส้นไหลในทิศทาง $\hat{a}_y$ และเส้นลวดมีความยาว l m จงคำนวณ (20 คะแนน)

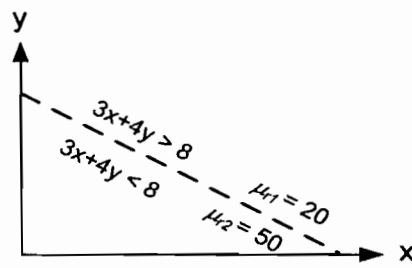
a) ผลรวมของแรงแม่เหล็กในรูปแบบเวกเตอร์ (15 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสประจำตัว _____ เลขที่นั่งสอบ _____

b) จงวาดกราฟขนาดของแรงแม่เหล็กในเทอมของเวลา t ตั้งแต่ $t = 0$ - 5 ms โดยให้ $\omega = 200\pi$ rad/s
(5 คะแนน)

2. Magnetic properties: จงบอกชนิดแม่เหล็กมาอย่างน้อย 4 ชนิด อธิบายลักษณะของไดโพลโมเมนต์ของแม่เหล็กแต่ละชนิดและการเปลี่ยนแปลงเมื่อได้รับสนามแม่เหล็กจากภายนอก (20 คะแนน)

3. Magnetic boundary conditions: รอยต่อระหว่างสารแม่เหล็ก 2 ชนิด แสดงดังรูป กำหนดให้ สนามแม่เหล็กที่ตกกระทบบรอยต่อในตัวกลางที่ 1 มีค่า $\vec{H}_1 = -2\hat{a}_y \text{ A/m}$ จงคำนวณ (25 คะแนน)

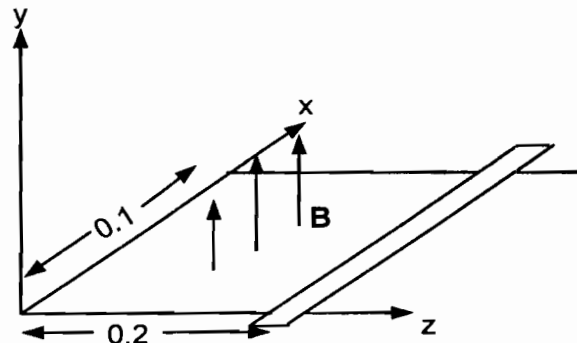
a) ขนาดของความหนาแน่นเส้นแรงแม่เหล็กในแนวขนาน B_t และในแนวตั้งฉาก B_n กับรอยต่อ ในตัวกลางที่ 1 (10 คะแนน)

b) ขนาดของความหนาแน่นเส้นแรงแม่เหล็กในตัวกลางที่ 2 (10 คะแนน)

c) มุม θ_2 ที่สนามแม่เหล็กในตัวกลางที่ 2 ทำกับแนวตั้งฉากกับรอยต่อ (5 คะแนน)

4. Time varying fields: กำหนดให้ตัวนำรูปสี่เหลี่ยมมีด้านหนึ่งเป็นแท่งซึ่งสามารถเคลื่อนที่ได้ ตั้งอยู่ในสนามแม่เหล็ก $\vec{B} = 0.5 \sin(1000t) \hat{a}_y$ T ดังรูป จงคำนวณ (20 คะแนน)

a) ค่า emf ณ ตำแหน่งเริ่มต้น $z = 0.2$ m เมื่อแท่งตัวนำติดอยู่กับที่ (10 คะแนน)

b) ค่า emf เมื่อแท่งตัวนำเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว $\vec{v} = 200 \hat{a}_z$ m/s (10 คะแนน)

5. Uniform Plane Wave: คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าความถี่ 3 GHz เคลื่อนที่ตามแกน y ในตัวกลางที่ไม่มีการสูญเสีย โดยมีขนาดความเข้มของสนามไฟฟ้าเท่ากับ 10 V/m กำหนดให้ตัวกลางมีค่า $\mu_r = 1$ และ $\epsilon_r = 4$ จงคำนวณ (15 คะแนน)

a) เวกเตอร์สนามไฟฟ้าในรูปแบบขณะเวลาใดๆ (instantaneous form) (5 คะแนน)

b) ความยาวคลื่น (λ) และความเร็วคลื่น (v_p) (5 คะแนน)

c) เวกเตอร์สนามแม่เหล็กในรูปแบบเฟสเซอร์ (phasor form) (5 คะแนน)